

GALDU-IRABAZIEN KONTUA

Ekonomia-ekitaldi zehatz batean sarreraren, mozkinen, gastuen eta galeren arteko diferentziak eta horiengatik sortutako ekitaldiko emaitzaren informazioa argitzea da G-I-ren kontuaren helburua.

Galdu-irabazien egituraren aldetik, 4 emaitza bereiztuko dira:

- A. Ustiapen-jardueragatik, ustiapeneko emaitza.
- B. Jarduera finantzarioagatik, emaitza finantzarioa.
- C. Zerga aurreko emaitza.
- D. Ekitaldiko emaitza.

GALDU-IRABAZIEN KONTUA	
A. SARRERAK	
	Negozio zifraren zenbateko garbia
	<i>Salmentak</i>
	Bere aktiborako enpresak berak egindako lanak
B. GASTUAK	
	Hornikuntzak
	<i>Merkatugaien kontsumoa</i>
	Pertsonal-gastuak
	<i>Soldatak, lansariak eta antzekoak</i>
	Ustiapeneko beste gastuak
	<i>Ekitaldiko I+G gastuak, Energia gastuak, Garraio gastuak, Alokairuak eta kanonak, Konponketak eta kontserbazioa, Profesional independenteen zerbitzuak, Aseguru-primak, Banku-zerbitzuak eta antzekoak, Publizitatea, propaganda eta harreman publikoak</i>
	Hornidurak
	<i>Hornidura ezkorregiak</i>
	<i>Ibilgetuaren hondatzearen eta besterenganaketaren emaitzak</i>
	Ibilgetuaren amortizazioa
	<i>I+G</i>
	<i>Aplikazio informatikoak</i>
	<i>Makinaria</i>
A-B. USTIAPENEO EMAITZA	
	Finantza sarrerak
	Finantza gastuak
C. FINANTZA EMAITZA	
A-B+C. ZERGA AURREKO EMAITZA	
	Mozkinen gaineko zergak
EKITALDIKO EMAITZA	

GALDU-IRABAZIEN KONTUA

- ✓ Lehengaien kontsumoak ekoizpen prozesuan sartutako lehengai guztiak hartzen ditu kontuan, beraz, ez gara erosi den lehengai kopuruaz ari, baizik eta izakin guztien batura hartzen da kontutan:

Urteko lehengaien kontsumoa = hasierako izakinak + erosketak – azken izakinak

- ✓ Ustiapeneko emaitzari, positibo zein negatibo izan daitezkeen finantza emaitzak gehitu egiten dira ohiko jarduera arruntatik jasotako emaitza kalkulatzeko.
- ✓ Maileguen ekarpen edo itzulpenak finantza kitapenak dira, **AMORTIZAZIO FINANTZARIOA**, eta ez dute inolako zerikusirik amortizazio teknikoekin.
- ✓ Bueltatu behar diren parte horiek ez dira Galdu-Irabazien kontuan sartu behar. PASIBOAN agertuko da islaturik.

MAILEGUAK

- ✓ Amortizazio lineala edo amortizazio konstanteko mailegu baten kasuan, aurrez ezarritako epe berdin bakoitzaren bukaeran printzipalaren kantitate berbera amortizatuko da maileguaren bizitza osoan zehar.
- ✓ Beraz, sortutako interesak epe bakoitzean honen bukaera arte bueltatu ez den printzipalaren gainean kalkulatu dira. Analitikoki:

$$A = \frac{C_0}{n}$$

- ✓ Beraz, amortizazio-terminoak, hau da, epe bakoitzeko amortizazio-terminoa amortizatutako printzipalaren zatia eta sortutako interesen batura izango da:

$$a_s = A + C_{s-1} * i$$

MAILEGUAK

- ✓ Adibidea: suposatu dezagun banku batek enpresa bati 10.000€-ko mailegu bat eskaintzen diola %8.ko urteko interes-tasarekin, 10 urtetan urtero amortizatu dezan amortizazio-kuota konstanteen bitartez urte bakoitzaren bukaeran:

$$A = \frac{C_0}{n} = \frac{10.000}{10} = 1.000\text{€}$$

- ✓ 1. urteko amortizazio-terminoa: $a_1 = A + C_{1-1} * i = 1.000 + 10.000 * 0,08 = 1.800\text{€}$
- ✓ 2. urteko amortizazio-terminoa: $a_2 = A + C_{2-1} * i = 1.000 + 9.000 * 0,08 = 1.720\text{€}$
- ✓ Beraz, maileguaren amortizazio-taula ondokoa izango litzateke:

Urtea	Amortizazio-terminoa	Amortizazio kuota	Interesak	Amortizatutako kapitala	Kapital bizia
0					10.000
1	1.800	1.000	800	1.000	9.000
2	1.720	1.000	720	2.000	8.000
3	1.640	1.000	640	3.000	7.000
4	1.560	1.000	560	4.000	6.000
5	1.480	1.000	480	5.000	5.000
6	1.400	1.000	400	6.000	4.000
7	1.320	1.000	320	7.000	3.000
8	1.240	1.000	240	8.000	2.000
9	1.160	1.000	160	9.000	1.000
10	1.080	1.000	80	10.000	0

Argitu beharreko zenbait kontzeptu aurrera jarraitu aurretik...

Emaiza kontzeptua

Ekitaldiko emaitza zein den jakiteko:

taldeko kontuak – 6. taldeko kontuak eginez kalkulatu da, eta 4 elementuk hartuko dute parte: gastuek eta galerek, sarrerak eta mozkinak.

Ekitaldiko emaitzak bi zeinu izan ditzake:

EMAITZA POSITIBOA, baldin eta 7. taldea (Sarrera + Mozkinak) > 6. taldea (Gastuak+ Galerak)

EMAITZA NEGATIBOA, baldin eta 7. taldea (Sarrera + Mozkinak) < 6. taldea (Gastuak+ Galerak)

Zirkulazio Ekonomikoa \neq Zirkulazio Finantzarioa

Sortzapen-printzipioa kontuan hartuta, sarrera eta gastuak benetako zirkulazio edo zirkulazio ekonomikoaren dataren arabera egotzi beharko dira, zirkulazio finantzarioa noiz izan den alde batera utzita.

Beraz, emaitza kalkulatzeko kontuan hartu beharreko epea zirkulazio ekonomikoak zehaztuko du, eta ez zirkulazio finantzarioak.

MOZKINEN GAINEKO ZERGAK

Karga-tasa eta kuota osoa

ETeEa izateko hurrengo baldintzak bete behar dira:

- ✓ Fakturazioa 24 milioitik bera izatea edo ibilgetu garbia 12 milioitik bera.
- ✓ Langileria 250etik bera izatea.
- ✓ Enpresa handi batek bere kapitalaren %25 edo gehiago ez edukitzea.

Foru aldundietako arautegiaren arabera, baldintza hauetan, karga-tasa:

- ✓ Enpresa handiak eta ertainak: % 28 (hau da karga-tasa orokorra)
- ✓ Enpresa txikiak: % 24
- ✓ Kooperatibak (kreditu-erakundeak izan ezik): % 20
- ✓ Kooperatiba txikiak: % 18

Zerga-oinarriari **karga-tasa** ezartzen badiogu **kuota likidoa** lortzen dugu.

$$\text{Kuota likidoa} = \text{Zerga-oinarria} \times \text{Karga-tasa}$$

MOZKINEN GAINEKO ZERGAK

Kuota likidoan ezartzeko kenkariak

- Karga-tasa
 - ✓ Oro har: zerga-oinarriaren % 28
 - ✓ Enpresa txikiak: zerga-oinarriaren % 24
- Kuota likidotik desgrabazioak kenduko ditugu.
- Desgrabazioa izateko eskubidea duten jardueren artean mota bi bereizten dira: **mugadunak** eta **mugagabeak**.
- **Desgrabazio mugadunak** (guztien batura **kuota likidotik %45** baino gehiago ez dute kentzerik):
 - 1. Ibilgetuan inbertitzeagatik**
 - ✓ Aktibo finko material berriak: jabetzan edo finantza-errentamenduan.
 - ✓ Oro har, aktiboek gutxienez 5 urtean martxan egon beharko dute enpresan (informatika- ekipamenduak izan ezik).
 - ✓ Kenkariaren oinarria: erosketa-prezioa ken jasotako diru-laguntzen % 72 edo % 76 (enpresa-motaren arabera)
 - ✓ Zenbatekoa: kenkariaren oinarriaren % 10

MOZKINEN GAINEKO ZERGAK**Kuota likidoan ezartzeko kenkariak****2. lanbide-heziketako gastuengatik**

- ✓ Ekitaldian izandako gastuen % 10

- **Desgrabazio mugagabeek** badute kopuru osoa desgrabatzerik

1. pentsio-planen ekarpenengatik

- ✓ Kenkariaren oinarria: langileen aldeko enpresa-ekarpenak
- ✓ Ekarpen-muga: langileko 8.000 €

2. Kuota osoaren kenkaria, enplegua sortzeagatik.

- ✓ Kontratua mugagabekoa izango da. Kontrataturako pertsonak lan-merkatuan sartzeko zailtasun bereziak baditu, 8.600 €.
- ✓ Zenbatekoa: kontrataturiko pertsonako, 4.600 €. Sortutako lanpostuak hurrengo bi ekitaldietan mantenduko dira.

3. Berrikuntza jarduerengatik

- ✓ Inbertsioen %30 (azken bi urteetako batezbestekoa gainditzen duen kopuruak %50eko desgrabazioa du)

MOZKINEN GAINEKO ZERGAK

ARIKETA: ETE batek, zerga aurretik, hurrengo emaitzak lortu ditu azken ekitaldi fiskaletan. Kalkulatu hutsunetako balioak, jakinik zergen tipoa %25a dela, eta makinariagatik desgrabatu dezakeguna %10 eta I+G-gatik %30/%50:

URTEA	2002	2003	2004	2005	2006
Zerga aurretiko emaitza	400	-500	300	-500	1100
Zerga-oinarria	400	—	—	—	400
Kuota likidoa	100 ¹	—	—	—	100
Makinarian inbertsioa	1000	500	—	100	—
I+Gn inbertsioa	80	—	100	40	80
Kreditu metatu fiskala galeren ondorioz	—	500	200	700	—
Kreditu metatu fiskala limitearekin	55 ²	105	105	115	70
Kreditu metatu fiskala limite gabe	—	—	42 ³	54	25
Zergak	15	—	—	—	—
Ekitaldiaren emaitza	385	-500	300	-500	1100

^[1] Zerga-oinarriaren %25.

^[2] Makinarian inbertsioaaren %10a desgrabatzeko eskubidea = 100. Baina desgrabatzeko limitea ekitaldi horretan bertan: kuota likidoaren %45^a = 45 da. Urtean desgrabatu ezin duguna kreditu fiskal moduan sartu, hurrengo urteetan aplikatu ahal izando dugu kopuru honengatik desgrabatzeko aukera: $100 - 45 = 55$.

^[3] I+Gn inbertsioa 100ekoa da, aurreko 2 urteetako media baino handiagoa ($100 > 40$), ta beraz, %30a bakarrik desgrabatzetik zera desgrabatzera pasatuko gara: %30a baina 40gatik (12) + (100-40) kopuruaren %50a (30) = 42⁶⁰

Argitu beharreko zenbait kontzeptu aurrera jarraitu aurretik...***Kostua***

Enpresak egindako edozein inbertsio mota ordezkatzeko du, eta aktiboan kokatzen da. Inbertsioak unean edo etorkizunean diruaren truke bat ordezkatzeko du.

Inbertsio-egitate horrek, berez, ez du gasturik ekartzen; berak bakarrik ez dakar ondare garbia edo netoa galtzea edo gutxitzea.

Inbertsio hori erabili edo hura kontsumituz gero gutxiagotu litzateke ondare garbia edo netoa.

Kostua, normalean, eskuratzearen zenbatekoarekin lotzen da.

Gastua (Zirkulazio ekonomikoa)

Ondarea gutxitzea dakar, eta kontsumoarekin lotuta dago, hain zuzen ere, enpresaren jarduerarekin lotura duten zerbitzu eta ondasunen kontsumoarekin.

Kontabilitate-ikuspegitik dena gastua bada ere, teknikoki, “gastua” besterentzerik gertatzen ez denean jasotzen duen izendapena da, eta “galera”, besterentzea dagoenean ematen zaiona.

Ordainketa (Zirkulazio finantzarioa)

Enpresak egin beharreko ordaintzeak dira. Izandako galera, gastu edo kostuei (inbertsioei) aurre egiteko edo zorrei aurre egiteko beharrezkoak diren ordaintzeak, alegia.

Ordainketa hori kostua edo gastua egin baino lehen, bitartean edo ondoren egin daiteke. Diruzaintzatik, diru kopuru bat aterako da, eta, beraz, horko saldoa gutxitu egingo da.

Argitu beharreko zenbait kontzeptu aurrera jarraitu aurretik...***Galera***

Ondare-elementu bat besterentzean edo kentzen denean sortzen da galera.

Besterentzen bada, salmenta-prezioa kontabilitate-balio garbia (kontabilitateak islatzen duen balioa elementu horretarako) baino txikiagoa izango da, eta, kentzen denean, ondare-elementu horren kontabilitate-balio garbia positiboa bada gertatuko da.

Sarrera (Zirkulazio ekonomikoa)

Ondarearen gehikuntza dakar, eta baliabide ekonomikoen sarrerarekin lotuta dago, hain zuzen ere, enpresak bere jardueraren bidez eskaintzen duen zerbitzu edo ondasunekin lortzen denarekin dago lotura.

Enpresaren jardueraren sarrerak bi jatorri izan ditzake:

- ✓ (700) Salmentak, 3. taldekoak diren salgaiak saltzen direnean.
- ✓ (705) Zerbitzu-emateak.

Mozkina

Ondare-elementu bat besterenganatzean haren salmenta-prezioa kontabilitate-balio garbia baino handiagoa bada, sortzen den diferentzia positiboari mozkina deituko diogu.

Azken bi horiek, sarrera zein mozkinak, 7. taldeko kontuak dira, hau da, galdu- irabazien kontuko elementuak dira.

Argitu beharreko zenbait kontzeptu aurrera jarraitu aurretik...

Kobratzea (Zirkulazio finantzarioa)

Gauzatutako zerbitzu-emateen, salgaien salmenten, ondare-elementuen besterentzeen truke- edo kobratze-eskubideen kitapenagatik lortzen diren jaso beharreko ordainak dira.

Kobratze hori sarrera burutu baino lehen, bitartean edo ondoren egin daiteke. Diruzaintzan, diru kopuru bat sartuko da, eta, horren ondorioz, horko saldoa handitu egingo da.

Zirkulazio Ekonomikoa \neq Zirkulazio Finantzarioa

Argitu beharreko zenbait kontzeptu aurrera jarraitu aurretik...**ADIBIDEA:**

Fotokopiagailu bat erosi da. Datuak:

- ✓ 10.000€ **kostatu** da.
- ✓ **Ordaintzeko** baldintzak: 2 epetan, 6 hilabetera eta 12 hilabetera. (Zirkulazio finantzarioa). 5 urteko bizi-iraupena izango du.
- ✓ Beraz, erabiltzen hasten denetik, balioa galtzen ari da; urtero, 2.000€-ko **gastua** izango du, 5 urte barru ez baitu ezer balioko. Kontsumituz joango da, mantentze ona izan arren, eta, epe horren bueltan, arazo gehiegi ematen hasiko da.
- ✓ 4 urte igaro ondoren erretiratu beharra badago, haren kontabilitate-balio garbia 2.000€ izango denez, 2.000€-ko **galera** bat izango du.

Fotokopiagailuarekin egindako fotokopia bakoitza 0,20 zentimoan salduz gero, fotokopia horiek **sarrerak** izango dira.

Eta lau urteren buruan fotokopiagailua 3.000€gatik saltzen bada eta erosleari bi epetan ordaintzeko aukera ematen bazaio, 1.000 €-ko **mozkina** izango luke, eta **kobratzea** bi epetan egingo litzateke.

ARIKETA

BALANTZEA (2002-12-31)	
I+G: 300	Ekitaldiko emaitza (galdu-irabazien emaitza): 500 (Galerak)
Makineria eta Instalazioak: 10.000	Altxortegia: 500
Amortizazioak: 2.000	Epe Luzerako Maileguak: 4.000
Zordunak: 400	Lurrak: 2.200
Bezeroak: 1.300	Epe laburrerako Maileguak: 1.000
Gizarte Kapitala: 7.000	Bezeroen aurrerakina : 500
Lehengaiak: 3.000	Hornitzaileei aurrerakinak: 300
Hornitzaileak: 2.000	Erreserbak: 2.000

2003 urtean zehar jazo diren gertaera ekonomikoak:

Salmentak guztira: 5.500

Energia Gastuak: 750

Lurren erosketak: 300

Urteko kontsumoa: 2.800

Langileen soldata: 250

Lehengaien erosketak: 3.200

Makineria erosi 2002-07-01 datan:
2.000

ARIKETA

2003-12-31ko ondorengo kontuen saldoak:

Bezeroak: 1.100

Bezeroen Aurrerakina: 1.250

Zordunak: 300

Hornitzaileak: 3.000

Hornitzaileen aurrerakinak: kitatuta edo likidatuta

Instalazioen eta makineriaren amortizazioa 10 urtetan egiten baldin da eta, bestalde, 5.000 €-ko mailegua jaso du enpresak, 5 urtetan ordaintzekoa, urteko kitapena egonkorra izanik eta urteko korrituak %5. Urteko azken egunean ordaintzen dira bai kitapena eta korrituak.

Galderak:

1. 2002-12-31 -ko balantzea ordenatu.
2. Galdu-lrabazien Kontua egin ezazu, 2003 urteko eragiketak kontuan harturik.
3. 2003-12-31 -ko balantzea egin ezazu.

ARIKETA

1. 2002-12-31 -ko balantzea ordenatu.

AKTIBOA		16.000	ONDARE GARBIA + PASIBOA		16.000
AKTIBO EZ KORRONTEA		10.500	ONDARE GARBIA		8.500
Eraketa Gastuak		300	Kapital soziala		7.000
Lurrak		2.200	Erreserbak		2.000
Makineria eta Instalazioak		10.000	Galdu-Irabaziak		-500
Amortizazioak		2.000	PASIBO EZ-KORRONTEA		4.000
AKTIBO KORRONTEA		5.500	Maileguak		4.000
Lehengaiak		3.000	PASIBO KORRONTEA		3.500
Bezeroak		1.300	Maileguak		1.000
Hornitzaileen aurrerakinak		300	Hornitzaileak		2.000
Zordunak		400	Bezeroen aurrerakinak		500
Altxortegia		500			

2. Galdu-Irabazien Kontua egin ezazu, 2003 urteko eragiketak kontuan harturik.

68

ARIKETA

3. 2003-12-31 -ko balantzea egin ezazu.

AKTIBOA	17.000	PASIBOA	17.000
IBILGETUA	11.600	FUNTS BEREKIAK	8.750
I+G	300	Gizarte kapitala	7.000
Lurrak (2.200+300)	2.500	Erreserbak	2.000
Makineria eta Instalazioak	12.000 ¹	Galdu-Irabaziak	-250 ²
Amortizazioak (2000+1100)	-3.100	EPE LUZ. GALDAGARRIA	3.000
ZIRKULAGARRIA	5.400	Maileguak	3.000
Lehengaia (3000-2800+3200)	3.400	EPE LAB. GALDAGARRIA	5.250
Bezeroak	1.100	Maileguak	1.000
Hornitzaileen aurrerakinak	0	Hornitzaileak	3.000
Zordunak	300	Bezeroen aurrerakinak	1.250
Altxortegia	500		

^[1]10.000+2.000

^[2]-500+250= -250

ARIKETA

3. 2003-12-31 -ko balantzea egin ezazu.

Makineriaren Amortizazioa:

- ✓ makina eroste prezioa*urte erdia*amortizazio-tasa: $2000 * 0,5 * 0,10 = 100$
- ✓ *Urtean 10 urtetan*: $10000 * 0,10 = 1000$
- ✓ GUZTIRA: 1100

Lehengaiak:

- ✓ 2003ko hasieran daukaguna: 3.000
- ✓ 2003an kontsumitua: 2.800
- ✓ 2003an erositakoa: 3.200
- ✓ Datorren urterako 3.400 gelditzen dira